

درگاه

اون بش کونده بر نشر اولنور علم و صنعت مجموعه سی

ایکینجی سنه: دردنجی جلد

نومرو : ۳۹

۲۰ تشرین ثانی ۱۳۳۸

منظومه :

مبالات

داغ ، طاش ، بر ، كوك ، بوتون جالغايوردی ؛
طوبلر بر آغيزدن كوكره ين بر سس ...
قيزيل آقوردی ماوی مندرس
وجوارده كويلر هپ يايوردی .

ايشته بر هفته در چارپيشان اردو ،
هر نفرنده هپ عيني مقدس
أمل ، عيني حسرت وعيني هوس ،
آق دكزه دوغرو اوزانيوردی .

چاقير كوزلرنده كسكين بر شيشك ،
پياش بر حيواندن افقه كولهرك
بافاركن بر خيال كوردی قوماندان .

مشير تيمره بهرك مان باش ايكدی ؛
چونكه بو ، قبرينه باصان يوناندى
أوج آلان عثمانك خياليدي .

علي ممتاز

١٣٣٨ حلب

هربرى بر كونه رساله نقل ايدرلر . برى بحر هزج
مخوفده رساله (كل وصبا) وبرى بحر رجزه طويده
رساله (مهر وفا) ديزلر . لكن بونقل ابتدكارى
ايكى پاره كتابدن خاقي آرمشده برأثر كورمشلردن
برخبر يوق . اما بوايكي كسه ايكي كتابدن ايكي درلو
بحردن آيات نقل ايدرلر . عاشق چايينك اعتقادنجه
نجاتي ، برى « كيناي سعاد » ايكنجيسى « جامع
الحكايات » عنوانلى ايكي كتاب ترجمه ايتش « و مشويده
طبعن ليلي و مجنون نظمى ايله امتحان ايله مشدر .
جامع الحكاياتي كيايدر . كيناي سعاد ترجمه سي كندى
خطريله سلطان محمود فيزلرنده واردر . ديو استاع
اولنور . ليلي مجنوندن أثر يوقدر . « مورخ عاليه
كوره ، نجاتينك ، ديوانندن باشقه « مناظره كل
وخسرو » عنوانلى برأثرى واردرده ، بو اثر شهزاده
محمودك آرزوسيله مقنيساده نظم ايدلكه باشلايتش ؛
فقط اتمام ايدلندن شهزاده محمود وفات اينديكي ايجون
يارم قالشدر . تراجمت ايدم يلدكيز منبترك بحث
ابتدكارى بوأثرلك موجوديته ، بوكون قيريق دوكونك
برقاج بيت شهادت ايديبور . بو قاردار آرنمونه ايله
نجاتينك بوكتابلرى حقدن برفكر ايدنك قابل اولالـ
ميه جنى كي بر حاكمده ورييله مزه ، بو اعتبار ايله بربالـ
ديواننك تحليلى ايله نجاتينك ادبيات تاريخمزدكى
موقعن تحيله چاليناجمز .

محمد خالد

نقل نجاتي عالمه تاريخ اولمغن تاريخي سهى ديدى « كيندى نجاتي هاى »

عاشق چاي ، سهى بك ، نجاتينك وفاتنه سويلهـ
ديكي بو تاريخي « اما نجاتي صنئى سي ديمكله معروف
شاكردى بو تاريخي قلب بعض حروفله - كيندى نجاتي
آه - شكاه قويتمشدر « دييور . صنئى نك تاريخي
احترام ايدمن نظم شودر :

سن اى نجاتي معرفت ونظم ونثرله
اولمش ايكن ديار سخن ايجره پادشاه
ذى القعدة نك بكري بشنجى كوفى تمام
جمه كيجه سي باتسو نمازنده طوبدى راه
ناكاه ايشيتدى صنئى بيجاره رحاتك
تاريخ ديدى موتكه : « كيندى نجاتي آه »

مزارينك لوحه سته سهى بك ، كندى سويله ديكي
تاريخ ايله بويى كوفى خطله يازدريمشدر :

برسنگدل فراقيه اولان نجاتينك
بالله مرسم ايله ياباز مزاريني

عاشق چاي ، بو پيله برابر نجاتينك قبرنده شو
قطعه نكده محكوك اولدينى يازيبور :

ديواننكي نجاتي اكرچه قارالديك
اومارميسك كه نامه اعمالك آغ اوله
الا مكركه خير دعادن اونونجه
آكلاباق اولنلرى آنلركه صاغ اوله

نجاتينك نسي ، دينيله بيليركه ، وفاتيله كنديشده
يتمش اولدى . « اوغللرى اولمشدر اما هيچ برى
عمردن بهر ممتد اولامشدر . و بر قيزى وار ايتش .
آنى ام الواحد زاده عبدالعزى چايكي علوم غريبده
يديع البديل وفزون ادبيهده عديم البديل ايدى .
آماسيه قواسندن قاعده ايدوب فوت اولمشدر .
بحسب الترتيب مذكور اولور . اول زمانده يكي ملازم
بوانوب اول قزن آكا و يرمشدر . آندن دخى اولاد
وجود بولامشدر .

*

نجاتينك زجه اهميتلى اولان ايلك اثرى ديوانيدر .
عاشق چاييه كوره ، نجاتي ، ديواننى ، شهزاده محمودك
نشانجه ايله مقنيساده بولنوركن قاضى عسكر مؤيد
زاده نك تشويق وترغيبيله ترتيب ايتش وشهزاده محمودك
نامه انخاف ايله مشدر .

نجاتينك ، ديوانندن باشقه اثرى اولوب اولاديفنده
تذكرة نويسلر اتفاق ايدم يوزلر . حسن چاييه نظرأ
نجاتينك ديوانندن باشقه بركتاب يوقدر . سهى ايسه
« مناظره كل آدى بركتابى وار » ديدكدن صوكرا
علاوه ايديبور : « مثنوى كوزل ونظمى بي بدل
اما كم ناياب و نايادار . « قسطونى لطيفى . بو
خصوصده ميوركه : « تحرير و تاليفندن بين الناس مشهور
ومتداول اولان آنجى ديوانيدر . ونظم و منثور
غيرى تاليفاتى يوقدر . اما تيللرنده صنئى وسهى

ايكى كرم سكه تبه اوغر اتان ثولوى بكلامك ايجونده
بر ازوا كاهه محساجدى . بوندن دولابى تكليف
اولونان هر درلو مأمورى ردايتدى . بونك اوزرينه
كنديشه ايدم بيك آنچه قعاعديه تخصيس ايديلدى .
نجاتي بوندن صوكرا بو تخصيماتنه قناعت ايدمرك
وفا جوارنده ايدنديكى برأوده ياشادى . عاشق چاي
دييوركه ، نجاتي دولت خدمتندن استنكاف ايندكدن
صوكرا « شيخ وفا ميثا نك آلتنده قبرى اولان
زاويه قبرنده بر او ايدنوب اكره اوقاتى مرحوم
مؤيد زاده ملازمتنه حصر ايدوب بقيه عمرن وقف
ياران صفا و صرف صيبت اصحاب وفا ايلر . »

نجاتينك تولد تاريخي ايله دوغدينى بر حقدن
تماميله سلامت اولان تذكرة جيلر ، اونك وفاتى
تاريخي اوزرنده متفقدلر . سهى ، عاشق چاي ،
لطيف ، حسن چاي ، رياضى تذكرة لرند نجاتينك
وفات تاريخي [٩١٤] اولارق قيد ايدلشدر .
عاشق چاي ، نجاتينك وفاتنه عائد تفصيلاتى اونك
« مخصوص ملازملردن » نقاش بارامك افاده سته
عطفاً سويله نقل ايديبور : « مرحوم طقوز يوز
اون درنده خسته اولوب چونكه فاك آنى مشرف
شرف احتضار ايلر . » نجاتي صوك نشتنك باقلاشدينى
حسن ايدنجه اوغللرينى ، داماديني ، دوستلرينى
اطرافنه طوبلا يارق « بو غزلى ديوب يازوب آلارنه
ويرير . سزه وشعره و داندرد ديو وداع ايلر .
آندن استفزاز و تهايل ايله دنيادن انقطاع ايلر .
نجاتينك صوك دملرنده سويله ديكي روايت
ايدلن غزل حقدن تذكرة نويسلر عزمك ترددى
واردر . عاشق چاي « اول غزل بودر » ديسه
اولا شو غزل قيد ايديبور :

بردم ايكن دولت دنياي هر دم صاندير
بو فناكارانك عيشنى عالم صاندير

« بروايتده صوك سويله ديكي ديكر برغزلركه
مطلعى شودر :

اى صبا زلف نكارى عنبر افشان ايلديك
خاك اولان بي دارى خاكيله يكان ايلديك

عاشق چاي و رياضى تذكرة لرينك افاده سندن
آكلاشيله يفته كوره نجاتي احتضارنده برده نعت سويلهـ
مشدر : عاشق چاي بو قطعه بي شو صورته ايضاح
ايديبور : « احتضارنده ديدكي بونعتدره واقعه سنده
رسول الله كوروب آخر نظمك بم اشارم اولسون
ديو اشارت بيور دقلرنده ديمشدر . مطلعى بودر :

شو سوزگم اوله مثال كلام اهل كال
سلاستنده خجل اوله سليل وزلال »

نجاتينك قبرى شيخ وفا تره سندن آشاغى ، اون
قپانه كيدمن يول اوزرنده ، اسكى پهلوانلر تكيه سي
جوارنده و خانه سي اتصانده ايتش . سهى بك دييوركه :
« مزارى شيخ وفا تكيه سي قبرنده در . مرقدينى
قبرينا ايندم وموته بوقيدرن تاريخ صادر اولدى
ذكر اولنور :